

La política internacional catalana: una mirada personal

«A nivell intern cal ser més ordenats. Amb més coordinació i menys competència entre actors. Amb més estabilitat i sentit d'Estat al govern»

Aquesta setmana fa 10 anys que vaig començar a treballar al Parlament Europeu a Brussel·les amb, l'ara conseller, Ramon Tremosa. Mirant enrere, sembla una altra vida. Els primers anys els vaig centrar únicament a ajudar-lo a aconseguir aprovar esmenes que afavorissin la correlació de forces del sobiranisme a Catalunya i fer aportacions a la construcció europea. De llengua, de federalisme fiscal, de control de ports i aeroports i de tants temes que ara no puc ni recordar sense consultar els arxius. També va ser l'època en què les preguntes parlamentàries Tremosa-Junqueras-Romeva (i algun cop Maria Badia!) precedien el naixement futur de Junts pel Sí. En Ramon va ser un gran mestre.

Després van venir els actes massius per explicar el cas català a la Unió Europea. En fèiem pocs, però ben triats perquè tinguessin èxit i no esgotessin el públic. El més important va ser la conferència del 24 de gener de 2017 del president Puigdemont, el vicepresident Junqueras i el conseller Romeva davant més de cinc-centes persones. Probablement l'acte més massiu que ha viscut el Parlament Europeu en la darrera dècada. Per fer-ho era vital la feina conjunta amb els companys d'ERC. La mentalitat d'equip que teníem va ser fonamental quan després van arribar a l'exili, i de cara a la resta d'eurodiputats la unitat d'acció sumava molt. Mentrestant, sense moltes consignes des de Barcelona, intentàvem guanyar simpaties entre els eurodiputats. El prestigi d'en Ramon per la feina feta a la comissió d'Economia, era fonamental.

Després de l'1-O, i de l'infame plenari en què la UE va tancar files amb l'Estat, l'arribada del govern a l'exili va ser tant impactant com inesperada. Però ens vam assegurar que estiguessin segurs i prou tranquils per poder continuar la seva activitat política. Va sortir bé. I mai van acabar de saber on eren els exiliats malgrat la persecució que alguns "periodistes" aplicaven sobre nosaltres. En aquell moment vam fer tot el que vam poder per ajudar-los i l'interès internacional per Catalunya despertat durant l'Octubre del 17 va durar, amb alts i baixos, ben bé fins a l'arribada de la pandèmia. Cada dia de lluita a l'exili ha demostrat que fer una esmena a la totalitat a la legalitat espanyola, rebutjar-la, era la millor opció. La victòria de Lluís Puig al tribunal de Brussel·les ha estat històrica i ara caldrà treballar perquè sigui la base de noves victòries polítiques en l'escena internacional.

Entremig els polítics espanyols van forçar que el Parlament Europeu m'investigués per una suposada malversació perquè no els havia agradat un article meu a Euronews. Tajani hi devia estar encantat i vaig passar més d'un any en interrogatoris i processos interns. Finalment va decaure el procediment de tants drets que havien violat i quan van saber que estava disposat a dur-los als tribunals. A més, els havia molestat molt veure'm a la presó de Neumünster, quan vaig organitzar la visita de l'eurodiputat i exministre d'exteriors eslovè Ivo Vajgl al President Puigdemont. Vajgl havia estat ambaixador a Alemanya i les seves declaracions davant dels periodistes van ser notícia a part de la premsa del país. No em podien fer res, perquè ho havia fet en el meu temps lliure i pagant-me jo el viatge, però de ganes no els en faltaven així que ho van intentar.

Després els 16 mesos treballant pel president Torra va ser una època molt instructiva. Les apostes que vam prendre van funcionar, i malgrat la falta evident de recursos, a Eslovènia vam muntar una visita d'Estat, i a Suïssa, Estats Units, Flandes i Portugal vam tenir un impacte important. El model dels viatges s'ha demostrat amb el temps com un dels més efectius per a Catalunya i la defensa del seu dret a l'autodeterminació. Eslovènia va ser especialment bonic. El

vaig organitzar amb l'Ivo Vajgl, i mogut per la pressió popular el president del país, Borut Pahor, va rebre oficialment al president Torra. Les estones amb el president Kucan, el pare de la independència d'Eslovènia, van ser inoblidables, encara recordava els consells que li havia donat Jordi Pujol quan s'allotjava a la Casa dels Canonges i es debatia amb si mateix sobre què fer i cap a on anar.

Més tard la primavera de 2019, la campanya de Junts per Catalunya a les europees va ser un nou test per al model dels viatges, que va reeixir. En 10 dies vam muntar actes i trobades polítiques en 8 Estats de la Unió Europea, el missatge de lluita i internacionalització va quedar clar. Malauradament la JEC i el Suprem van mantenir el president Puigdemont i Toni Comín fora del Parlament Europeu durant sis mesos infames, però la victòria electoral amb més d'un milió de vots va fer impacte de nou a nivell europeu.

Quan aquell any l'interès per l'acció internacional va decaure al Palau de la Generalitat, va quedar clar que si volia ajudar la nostra causa havia de centrar els esforços a Brussel·les. I així ho vaig fer en molts viatges que em pagava jo mateix. Al gener de 2020 vaig començar a treballar amb els exiliats i fins avui, tot i que algun element de nacionalitat espanyola de l'administració va estar a punt de no fer-me el contracte i durant dos mesos en realitat més que treballar feia de voluntari. Avui no pocs dels contactes que vaig fer en l'època que pujava i baixava són bàsics per al suplicatori.

El Parlament Europeu, inutilitzat institucionalment pels Estats i els grans partits és com tot Brussel·les, un trampolí per fer contactes que ens permetin arribar com a mínim als 28 Estats de la Unió. Un cop passat el suplicatori dels exiliats, Catalunya on realment se la jugarà és als Parlaments estatals. En clau europea cal pensar en Ljubljana, París, Nicòsia, Berlín, Londres, Oslo, Vínlius, Riga,... i per descomptat en Washington, Mèxic, Buenos Aires, Ottawa, Tòquio... Sense suports fora de la bombolla europea de Brussel·les, serà molt difícil avançar en la causa de l'autodeterminació.

Tornant al principi. Han estat anys molt intensos per a tots, que ens han ensenyat que no hi ha dreceres en aconseguir un major reconeixement internacional de Catalunya i bastir aliances per quan arribi el dia. Per tothom qui es dediqui a la política internacional catalana, sigui des de Brussel·les o Barcelona, picar portes a porta freda, lluny de ser un drama és una obligació i un deure. Ser proactius és la base de qualsevol estratègia internacional per als propers anys. La repressió aixeca simpaties per la causa dels catalans, però els pactes amb el PSOE fan pensar internacionalment que el "problema" ja està mig arreglat.

A nivell intern cal ser més ordenats. Amb més coordinació i menys competència entre actors. Amb més estabilitat i sentit d'Estat al govern. Amb menys sectarisme. Menys pendents de les fotos i més de fer contactes. I si es té en compte la importància del vessant internacional, la negociació del proper govern català ha d'incloure tenir una estratègia comuna de fermesa envers Madrid, sinó és molt difícil guanyar aliats internacionals que no entenen massa res del qual estem fent estabilitzant i qüestionant el govern espanyol tot alhora.

Els darrers anys han estat durs. Catalunya ja no és aquella regió liderada pel president Pujol que era rebuda arreu pel carisma del seu líder i que era inofensiva perquè legitimava la transició espanyola. Avui tenim presos i exiliats, i un procés d'autodeterminació que és obert encara que no sigui de ràpida resolució.

En aquests 10 anys he après i viscut moltes coses i volia compartir algunes d'elles amb vosaltres en aquest article, meitat memòries molt abreujades d'aquests 10 anys i meitat reflexions en veu alta espero que sigui d'utilitat.

Moltes coses han canviat, també nosaltres mateixos. Avui, violentar el resultat de les urnes o aplicar la violència d'Estat té un cost reputacional més gran que mai. Qui cregui que no és així, s'equivoca. Així que de l'assaig i dels errors del passat n'hem de fer oportunitats per afrontar amb

més garanties els reptes que ens depara el futur. En la persistència hi ha la llavor de la victòria.